

ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У КУРЕЙ 3-Х МІСЯЧНОГО ВІКУ ПРИ ЕЙМЕРІОЗИ

Пчелінська Л.В.

Одеський державний аграрний університет

В статті показано особливості патоморфологічних змін у курчат 3-х місячного віку при еймеріозі.

Еймеріозом хворіє як свійська птиця, так і декоративна. Це захворювання розповсюджено у всіх країнах світу. Зараз нема майже жодної птахофабрики вільної від еймеріозу. У курей які перехворіли еймеріозом на 1-2 місяці затримується яйценоскість, крім того птиця втрачає від 30 до 70% маси тіла. Тому вивчення цього патання край необхідне. У бройлерному птахівництві від еймеріозу гине біля 15% курчат, втрата приросту складає 27% на тушку бройлера, кількість тушок 1-й карегорі знижується на 25%, значно збільшуються витрати кормів на одиницю продукції.

Метою нашої роботи було вивчення патоморфологічних змін в організмі у курчат 3-х місячного віку при еймеріозі.

Матеріал і методи досліджень. Робота виконана на кафедрі нормальної і патологічної анатомії та патофізіології. Дослідження проводили на бройлерах, які утримуються в умовах господарства ВАТ «Лазурний» Миколаївського району Миколаївської області. Утримання птиці напільне. Матеріалом для гістологічного дослідження слугували шматочки тканин з органів травлення (тонкий, кишечник) та паранхіматозних органів (серце, печінка, селезінка, нирки, підшлункова залоза) хворих курчат. Матеріали відбирали як у хворих, так і у здорових курчат з метою проведення порівняння. Гістологічні зрізи робили відповідно до загально прийнятих методик.

Результати дослідження. Тонкий кишечник – м'язова оболонка і підслизова основа не змінені. Кишечник розширений, про що свідчить збільшена відстань між ворсинками. У частини ворсинок верхівки зруйновані, у багатьох ворсинок реєструється набряк строми, слабо виражені субепітеліальні набряки. В частини ворсинок реєструється виразний набряк в ділянці їх верхівок, внаслідок чого голівки ворсинок булавоподібно розширені. Епітеліоцити більшості ворсинок не змінені, лише на окремих ворсинках спостерігаються зміни. В ділянці крипт більшість епітеліоцитів знаходяться в стані зернистої дистрофії або некрозу. Частина епітеліоцитів крипт зруйнована.

Серце – в міокарді кровоносні судини розширені переповнені кров'ю, навколо судин виявляється набряк, що супроводжується повним чи частковим лізисом, який розташовується поблизу судин міокардіоцитів. В самому серцевому м'язі реєструється дифузний помірний набряк між м'язовими волокнами більшість міокардіоцитів знаходяться в стані зернистої дистрофії, частина з них лізується, що призводить до фрагментації м'язових волокон. В серцевому м'язі виявляються окремі ділянки, на яких відбувається лізис, переважно більшості (від 70-92%) міокардіоцитів. В частині клітин з ознакою зернистої дистрофії відбувається маргінація хроматину ядра. Лізис міокардіоцитів має наступні особливості: лізуються як правило клітини з виразними дистрофічними змінами; результати гістологічних досліджень свідчать, що лізис міокардіоцитів завжди відбувається в певній послідовності. Спочатку руйнується клітинна оболонка, потім відбувається поступове розчинення зовнішньої частини цитоплазми. Таке розчинення послідовно поширюється до центральної частини міокардіоциту і в останню чергу розчиняються ядра, в яких виявлялась маргінація хроматину. Якщо в ядрах міокардіоцитів реєструвався дисфункціональний набряк то лізис ядра відбувався одночасно з повним лізисом цитоплазм або передувало йому.

Печінка – центральні вени і вени триад розширені переповнені кров'ю. В венах триад виявляється стаз крові. Клітини крові знаходяться в центральній частині судини, а по периферії виявляється широкий обідок плазми. Жовчні протоки розширені, їх епітелій повністю чи частково зруйнований. На базальній мембрані залишаються окремі епітеліальні клітини та їх невеликі групи з 2-5 клітин. Часто епітеліоцити, що залишилися на базальній мембрані внаслідок того, що витягуються вздовж неї і набувають пласкої форми. Багато епітеліоцитів, що знаходяться на

базальній мембрані, як і просвіти жовчних протоків, мають виразні мікроскопічні зміни ядра і цитоплазми. В частині клітин виявляється каріорексис, при цьому розмір ядра зменшується в 2-3 рази і воно має вигляд округлого чи овального утворення з нерівними контурами, які інтенсивно забарвлені гематоксиліном. В інших випадках виявляються овальні чи округлі ядра незмінних розмірів. В паренхимі печінки виявляються дифузні зміни однакової інтенсивності, які поширюються на весь організм. Часточкові збудови органу відсутні, всі гепатоцити змінені. В багатьох з них виявлена зерниста дистрофія, характерною особливістю якої є утворення в цитоплазмі неоксифільних, а слабо чи помірно базофільних зерен білкової природи (приблизно у 50% клітин). В той же час в інших гепатоцитах цитоплазми утворюються типові оксифільні зерна.

Підшлункова залоза – кровеносні судини розширені переповнені кров'ю, переважно вени, артерії мало або взагалі не розширені. Міжчасточкова сполучна тканина значно набрякла, всередині часточок залози також реєструється виразний дифузний набряк. Реєструється тотальний некроз паренхіми підшлункової залози, внаслідок чого всі клітини являють собою більш менш однорідну дифузну масу. Ядра і границі між ними не диференціюються. Цитоплазма забарвлена слабо чи помірно базофільно.

Нирки – кровеносні судини розширені, переповнені кров'ю, строма набрякла, епітелій каналців знаходиться в стані зернистої дистрофії. Багато епітеліальних клітин зруйновані. Частина ниркових тілець також зруйнована, при цьому спочатку руйнується капсула Боумена-Шумлянського, а потім він розпадається на окремі фрагменти. Реєструється лізис капілярного сплетіння ниркових тілець. Кровеносні судини розширені кров'ю, в ниркових тілцях серозний екстракапілярний гломерулів і часткове руйнування капілярів ниркового клубочку, яке характеризується дисконфлексцією та відокремленням однієї від іншої клітин ендотелію капілярів з наступним їх округленням і частковим чи повним лізисом звивистих каналців. Реєструється переважно зерниста дистрофія епітелію. Менш виражені його руйнування в прямих каналцях. Менша кількість клітин знаходиться в стані зернистої дистрофії.

Висновки

На підставі описаних вище змін в органах курчат нами встановлено, що при еймеріозі відмічаються патологічні зміни у всіх органах і системах організму курчат бройлерів.

Література

1. Потоцкий М. Кокцидиозы птиц // Ветеринарна медицина України. – 2007. – №2. – С.23-25
2. Ятусевич А.І. Паразитарные болезни птиц. – Минск: Полибиг, 2001. – 86 с.
3. Ятусевич А.И. Эймериозы цыплят и профилактика. – Минск, 1992. – С. 5.

Патоморфологические изменения у кур 3-х месячного возраста при эймериозе

Л. В. Пчелинская

В статье описаны особенности патоморфологических изменений у цыплят 3-х месячного возраста при эймериозе.

Patomorfologicheskye changes at the chickens of 3th monthly age at eumeryoze

L.V. Pchelynskaaya

The pathomorphological changes in 3-d month age chicken on eimeriosis have been studied.